

Az időtlen szépség örök mítosza

Olga Tobreluts kiállítása

VEDRES ÁGI

Műcsarnok, 2017. IX. 6. – XI. 12.

k
kiállítás

Új alakokká vált testekről indít a lelkem szólni; isteneink! (hisz ez is mind átlatok lett), adjatok ihletet, és a világ eredő idejétől végig, az én koromig legyetek vezetői dalomnak.

OLGA TOBRELUTS:

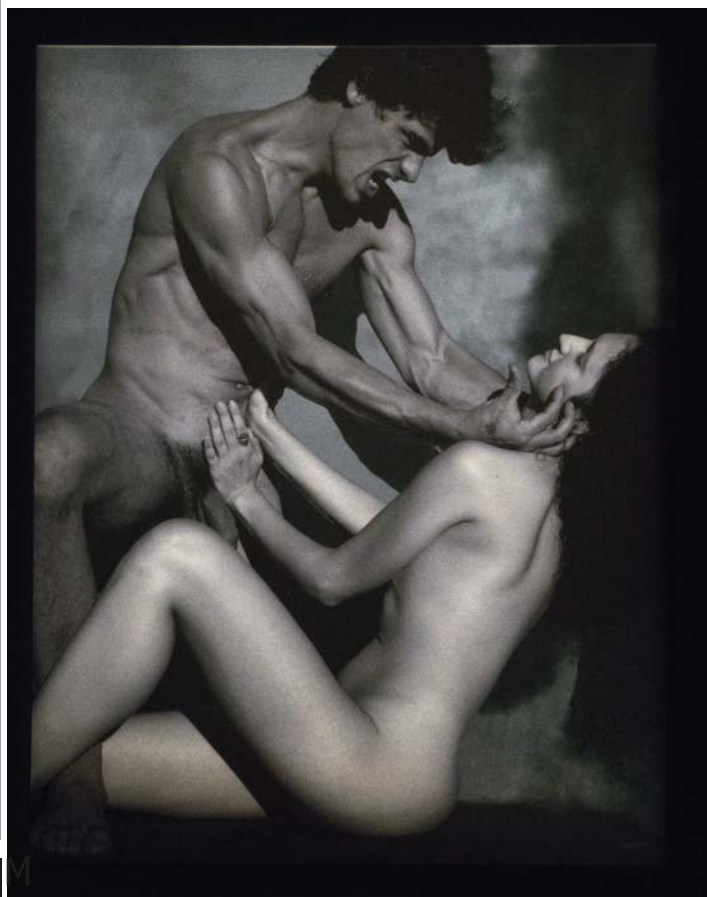
Tarquinius és Lucretia I–II., 2005, print, vászon

PUBLIUS OVIDIUS NASO: METAMORPHOSIS,
DEVECSERI GÁBOR FORDÍTÁSA

Olga Tobreluts nevével és képzőművészeti alkotásaival a hazai közönség először a Ludwig Múzeumban találkozhatott, amikor a Szentpétervári Új Akadémizmus tagjai mutatkoztak be az Abszolút szépség című, két hónapon át nyitva tartó csoportos kiállításukon 2015-ben. Az 1990-es évek elején Timur Novikov (1958, Leningrád – 2002, Szentpétervár) filozófus, művészeti teoretikus, kurátor, képzőművész nevével fémjelzett Új Akadémia vagy más néven Új Művészeti Akadémia a pétérvári neoakadémizmus megteremtőjeként aposztrofálta magát, és Novikov halála után is folytatta tevékenységét.

Az Új Akadémia inkább nevezhető mozgalomnak, mint valódi művészeti akadémiának, bár tagjai tiszteletbeli professzori ranggal rendelkeztek. Ennek a mozgalomnak válik jelentős alakjává Olga Tobreluts, akit később Novikov felkért az Akadémia professzorának.

A Ludwigban volt látható a művész *Modellek* című poliptichonja, melyet 1995–1996 között készített, s amelyet a mostani kiállításon újra láthatunk (amúgy ezzel nyerte el 1998-ban a Griffelkunst 4. Grafikai Művészeti-díjat, a Legjobb európai számítógépes grafika versenyének második helyezését Hamburgban). A világhírű divatházak feliratos pólóiba, atlétáiba a klasszikus görög szépségideálokat bújította, így most az „aranykor” szoborikonjai viselik Versace, Hugo Boss, Paul Smith márkás ruháit. A művész azonban csavar mindezen egyet, s Hermészt Hermesbe öltözteti, Apollón új márkát hirdet, saját nevét adja öltözkézéshez, a francia René Lacoste márka aligátoremlélmás sportmezzét a

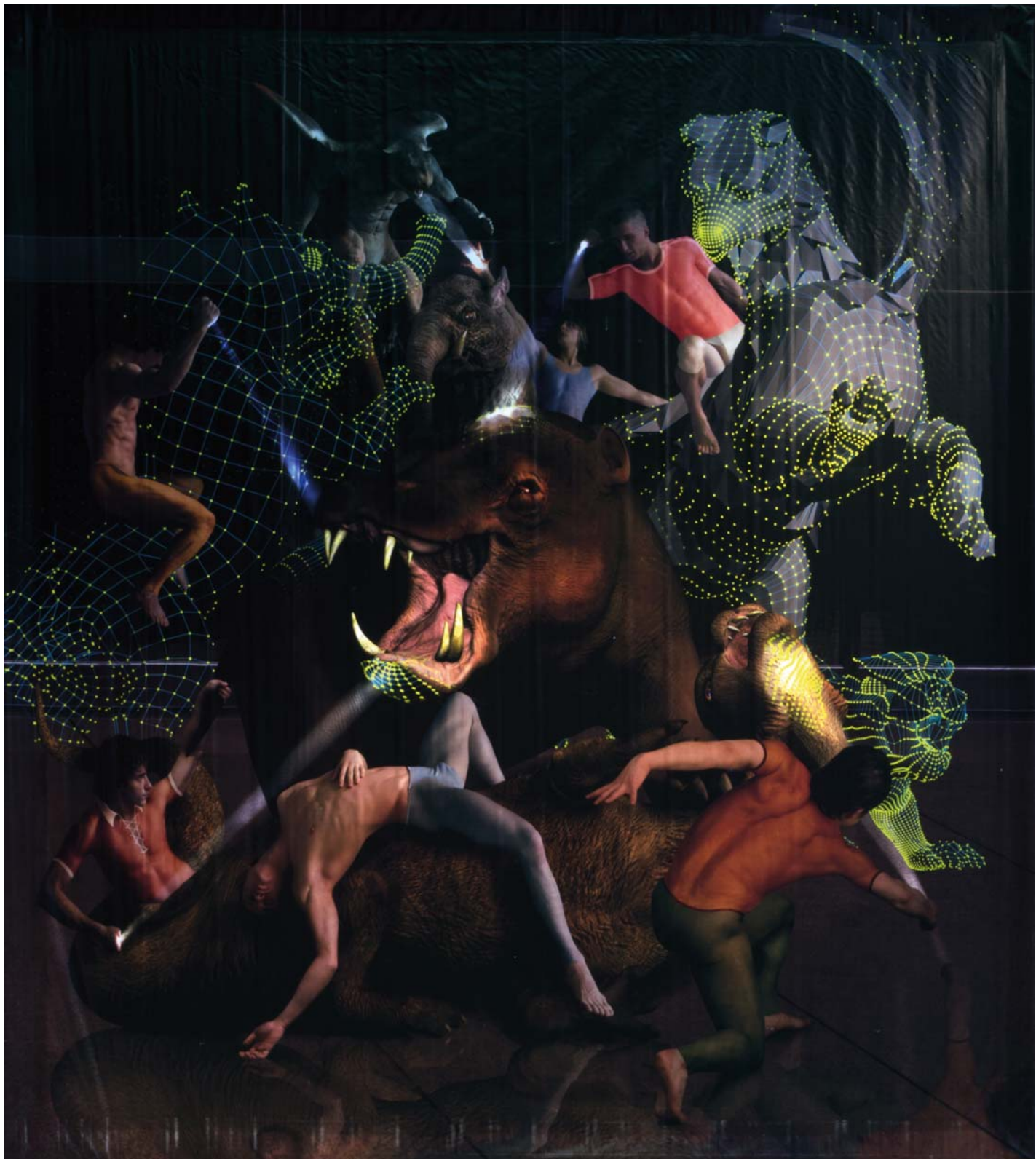
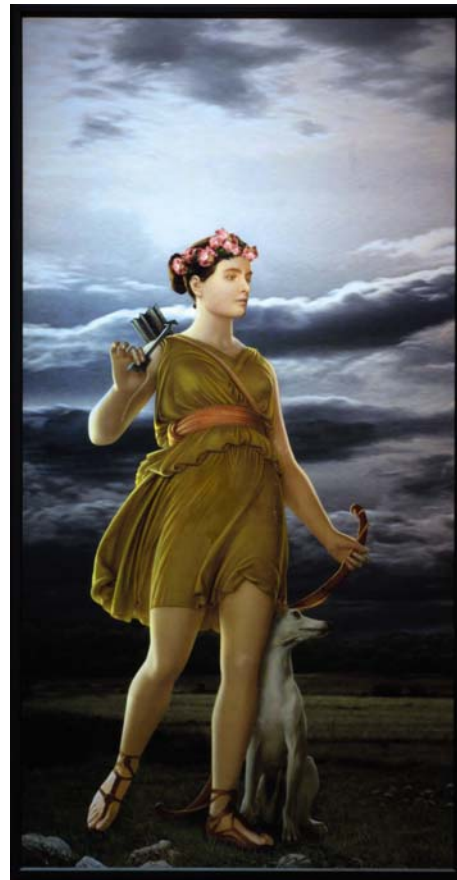

foto: Berényi Zsuzsa

szépséges, ám kegyetlen Antinoosz viseli. Szintén a Ludwig Múzeum-beli kiállítás részét képezte az első emberpárt megidéző műve, az **Ádám és Éva** (2004), melyen, „közelebb hozva” a látogatóhoz a teremtés mítoszát, ismerős sztárok arcával helyettesíti a paradicsom összülőit Elvis Presley, a „rock 'n' roll királya” és Madonna, a „pop királynője” személyében. A mostani kiállítás kurátora, Arkagyij Ippolitov jegyzi a részletes, 32 oldalas katalógus előszavát, asszisztense F. Horváth Ágnes volt, a kiállítás létrejöttéhez pedig sokban hozzájárult a jekatyerinburgi Ural Vision Gallery. Az **Új Mitológia** három nagy részre tagolódik, a nappal, az est és az éjszaka hármására.

Az első tér nyitóképeinek egyike a 2005-ben készített **Hat nő** című sorozat, mely a művész önarcképe hat aspektusból nézve, klasszikus mitológiai ábrázolásban: vadászó Artemiszként, Pallasz Athénéként, a Szárnyas Niké vagy akár Daphné alakjában. Alakjait nyugodt, meghitt természeti környezetbe, hajnali, borongós, felhőkkel tarkított tájba helyezi, arcuk nem néz a szemlélő felé messzire, tekintetük múlt időkből jár, könnyedek, kecses mozgásúak. A több mint másfél méter magas, álló formátumú c-rintek egymás mellett szorosan sorakoznak, mintha egy ókori villa előcsarnokába lépnénk. Váratlanul hat a modern átíratú **Amerikai katona Irakban** (2003) két méter magas, vászonra festett olajképe. Eszünkbe juttatja a klasszikus görög

OLGA TOBRELUITS:
Modernizáció, 2002,
print, vászon

OLGA TOBRELUITS:
Hat nő (önarcképek)
4., 5., 6., 2005,
tintasugaras
nyomat

amerikaizászló-mintájú törölközőt dob át jobb vállán, és rezzenéstelen arccal néz vissza ránk vállá felett egy betonemelvényről.

A *Modernizáció* (2002) három gigantikus nagyságú polimer nyomata (300x289 cm) sokkoló hatású, feszültséget keltő – nemcsak méretét, hanem mozgalmasságát tekintve is. Izmos testek, erőből duzzadó férfiak harcolnak pusztán kézzel számítógép által kreált, professzionális képszerkesztő programmal életre keltett, animált, soha nem látott vadállatokkal, démonokkal, griffekkel, őshüllőkkel és sárkányokkal. A harcosok testét átlátszó, modern ruhák fedik, trikók, pólók, stretchnadrágok. Az alkotó nem hagy helyet a teljes illúzióknak, világítanak a képeken a megtervezett szörnyek pontjelei, így figyelmeztet minket, hogy ez a harc a digitális világban zajlik, mindez fikció. A nappalt Tobleruts Acheloust idéző, lányarcú, férfi felsőtestű szirénjei zárják, egyikük hatalmas szárnyával könnyedén emelkedik a levegőbe a tengerből kimagasló szirtről.

A második terem az estéé, ez egyben lenyűgöző, intim pillanata a kiállításnak. Tobreluts úgy idézi fel *Tarquinius és Lucretia* (2005) történetét, hogy mindeközben a pár „hálótermében” érezzük magunkat; csendre int bennünket a képi világ. Két hatalmas kivetítőn látjuk külön-külön ágyon fekvő Tarquinius és Lucretia mai megszemélyesítőjét, fiatal meztelen testeket, akik hátat fordítva nekünk, fejükre húzzák a lepedőt, s álmukban forgolódnak. Minden sötét, alig látjuk a falon a fekete-fehér (110x110 centis) vászonra nyomtatott fotókat, amelyek hol negatívban, hol pedig pozitív

kontraposzt testhelyeztetű Doriphoroszt, itt azonban a távolban olajfúrotornyokat látunk. A sarus katona

nyomatásban láthatóak. Csendes, meghitt pillanat részesei vagyunk, egyedül a fotográfiákon láthatjuk a férfi és nő vad küzdelmét, Tarquinius erőteljes mozdulatait és Lucretia védekező harcát. Itt láthatjuk még a *Keresztények*, a *Julianus kívánsága*, *Az emberiség hajnala*, a *Hekaté*, az *Igazság* és a *Szépség* című műveket a *Cézár és a Galileai* című sorozatból (2003), amely Henrik Ibsen drámája alapján (*Kejszer og Galilæer*, 1873) készült, s Julianus római császár és a Galileai, azaz a Nazareti Jézus történetét beszéli el.

A harmadik, egyben záró egység, az éjszaka; szürreális táj, jegenyefák övezte gyalogút vezet a távoli ismeretlenbe, az egyik nappali fény, a másikon a Hold hatalmas labdaként emelkedik a sétány végében. Folytatódik az utazás, magára hagyott, elnéptelenedett világvegi univerzumban járunk, monumentális griffszobor és egy punk szfinx fekszik szado-mazo jellegű bőrpántos bodyban, fűzőben, szegecsekkel kivarrt nyakörvvel előttünk. Tobreluts 3D-s animációt készített *Szfinx*-éhez, virtuális szemüveget vehetünk fel, ott állunk az éjszakai csillagos égbolt alatt, benne vagyunk a képben, a misztikus tájban.

Tobreluts ez évben készített olaj- és tusrajzain újra megjelennek a görög mitológiai alakok: nimfák, najádok, háрпиák, Szelené, az alvilág démonai, vérszívó lények. Egy másik rajzon épp Khiron rabolja Szép Helénát (2017) – ezek nem Boucher *Najádok Tritonnal* című könnyed krétarajzának (1753, Louvre, Párizs) átiratai, hanem határozott, erőteljes, mozgalmasságú grafikák.

Olga Tobreluts modernizált, megújított mitológiáját a Műcsarnok eklektikus és neoklasszicista épülete görög templomként fogadja be. Újraéleszti az istenalakokat, ezzel valóban „új mitológiát” hoz létre; új életet lehel a klasszikus alakokba, szárnyas lények és szörnyek viaskodnak egymással, nyugodt, szép ifjak, pompás nőalakok válnak hétköznapivá egyéni sorsukkal, modern történelmükkel, emlékeztetve a történetek újbóli megismétlődésére, „lélekmitológiánkra”.